

Baruch Spinoza

Törebilim
Ethica

Çeviren: Aziz Yardımlı
3üncü Basım; Türkçe-Latince

SPİNOZA 24 KASIM 1632'DE AMSTERDAM'DA DOĞDU. Spinoza (Portekizce *Bento*, Latince'de *Benedictus* ve İbranice'de *Baruh* (ki "Kutlu" anlamına gelir)) Portekiz'den gelen ve dinsel baskılardan kaçmak üzere Hollanda'ya sığınan Hıristiyanlaştırılmış bir Yahudi ailede doğdu. Aile dili Portekizce idi. Ailenin bu özelliği ona İberyaya yarımadası ve Hollanda arasındaki tecim ilişkileri açısından bir üstünlük sağladı ve giriştikleri genel dışalım işleri ailenin parasal durumunu güçlendirdi. Yahudi geleneğinde yetiştirilmesine karşın, Spinoza 23 yaşında "yanlış görüşleri" ve "korkunç heretiklikleri" nedeniyle afaroz edildi.

Durumu "Bu beni başka bir durumda yapmayacak olduğum herhangi birşeyi zorlamıyor" sözleriyle karşıladı. (Descartes da benzer olarak kendini Hollanda'ya sürgüne göndermişti.) İngiltere'de görgücüler ateist Spinoza'ya karşı acımasız idiler. Locke (dinsel Hoşgörü yandaşı olarak bilinen) onu "haklı olarak kınanan (*justly decried*)" yazarlar arasında sayarken,

Berkeley onda "yabanıl bir imgelem" buluyor, David Hume ise Spinoza'nın mantıksal yapısına bir anlam veremediği dizgesinden "iğrenç önsav" (*hideous hypothesis*) olarak söz ediyordu. Hollanda'da duyuncu özgürlüğü iç mezhep çatışmalarını yatıştırmayı başarmıştı. Bilimde ve ekonomik gonençte ilerleme başka hiçbir yerde Protestan Hollanda'da olduğundan daha güçlü değildi.

Goethe'nin modern felsefeyi, modern dini şekillendirmede öylesine sınırsız borcumuzun olduğu Spinoza üzerine sözleri Spinoza gibi onu da onurlandırır: "Benim doğaya kendi bakış yolum Spinoza'nınki değildir. Ama bildiklerimin tümü arasında benim görüşüm ile en iyi anlaşan kitabın adını vermem gerekseydi, bunun yalnızca *Ethica* olduğunu söyleyebilirim. Ateist olduğu ileri sürülen bu insan ile birlikte, Tanrıya tapınmaya giderek daha çok sarılıyorum, ve din adını verdiğiniz ve vermeniz gereken herşeyi memnuniyetle size ve dostlarınıza bırakıyorum."

Baruch Spinoza
Törebilim
Çeviren: Aziz Yardımlı (Türkçe-Latince)
3. baskı; 13,5 × 21,5 cm; 262 sayfa
ISBN 975 397 026 6 (İNCE KAPAK) • 28 TL